

SUCHO JAKO DŮSLEDEK ZMĚN KLIMATU A JEHO VLIV NA ZDRAVOTNÍ STAV OBYVATELSTVA

Zbyněk Novák

Ochrana ovzduší ve státní správě IX

**Hrotovice, Česká republika
22 – 24 října 2014**

Úvod

- Připravovaný projekt přeshraniční spolupráce
- Jižní Morava – Dolní Rakousko
- Plán realizace od 2015

- Stávající partneři :
- CZ : ENVItech + ČHMÚ Brno
- NÖ : Gesundheitsbericht
Niederösterreich

Další v jednání ...

Změny klimatu

Obecně

envitech

- Změny klimatu způsobily, že výskyt sucha, který je nejvyšší za posledních 130 let
- Způsobuje celý řetězec příčin jejichž výsledkem je i zhoršení zdravotního stavu populace
- Přes značné nejistoty spojené s modelováním klimatu můžeme očekávat i intenzifikaci jevů nepříznivých pro vodní režim v krajině a vodní hospodářství obecně
- V našich podmínkách zejména čtenější výskyt povodní a sucha
- Příčinou těchto problémů je plošné oteplování způsobující vyšší výpar, které je na řadě lokalit doprovázeno stagnací či mírným poklesem srážek

Plán projektu

Sledování důsledku sucha na zdraví na pomezí ČR - Ö

1. Charakteristika území ,změny klimatu

- 1.1. Klimatologická charakteristika oblasti
- 2.1. Geomorfologie území
- 3.1. Orografie zájmového území

2. Sucho a jeho dopady do území Jižní Moravy a NÖ

- 2.1. Zásoba využitelné vody v půdě na území j. Moravy a NÖ
- 2.2. Vymezení podoblastí sucha
- 2.3. Srážkový úhrn
- 2.4. Teplota a její podíl na projevech sucha
- 2.5. Sucho jako rizikový faktor území j. Moravy a NÖ
- 2.6. Predikce výskytu sucha

Plán projektu

Sledování důsledku sucha na zdraví na pomezí ČR - Ö

3. Zvýšená resuspenze prachových částic

- 3.1. Větrná eroze
- 3.2. Resuspenze z dopravy
- 3.3. Resuspenze ze zemědělské půdy

4. Monitoring prachových částic PM 10, PM 2,5 a BaP

- 4.1. objektivní informování obyvatelstva o aktuálním stavu
- 4.2. Měřicí metody a metodiky
- 4.3. Vztah nárůstu prachových částic na výskytu sucha
- 4.4. On-line data z automatických monitorovacích stanic NÖ a j. Moravy
- 4.5. Sjednocení všech dostupných, již existujících informací do jednoho místa- centra (St. PÖLTON ?)
- 4.6. Zdroj informací pro vzdělávání
- 4.7. Vyhodnocování transportu znečišťujících látek zejména PM a BaP

Plán projektu

Sledování důsledku sucha na zdraví na pomezí ČR - Ö

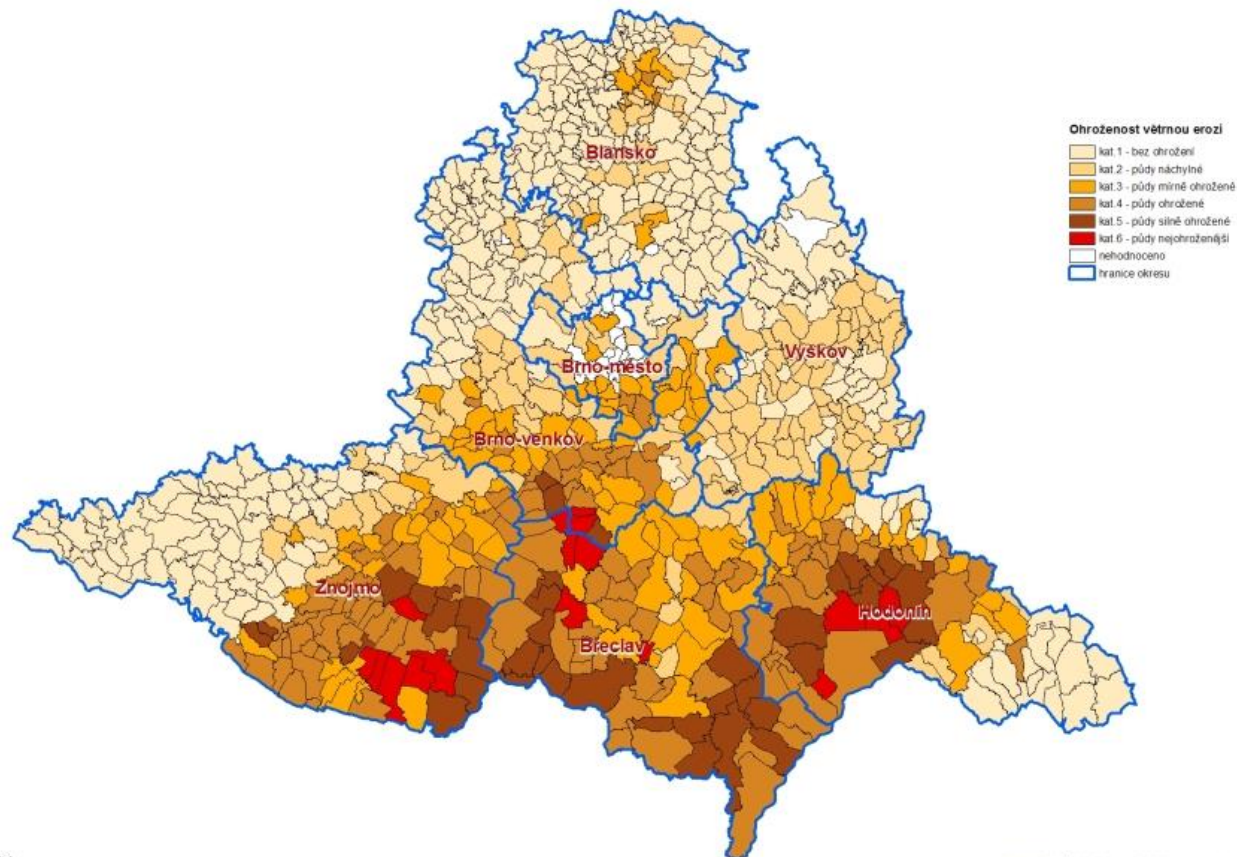

- 5. Zdravotní rizika obyvatelstva plynoucí ze znečištěného ovzduší
  - 5.1. Účinek částic dle velikosti, tvaru a chemického složení
  - 5.2. Vnímavost jednotlivých věkových skupin
  - 5.3. Vztah zdravotního stavu obyvatelstva k úrovni koncentrací částic

- 6. Realizační výstupy projektu
  - 6.1. Vybudování informačního centra
    - 6.1.1. Režimová data –zprávy
    - 6.1.2. Operativní data on-line
  - 6.2. Webové stránky typu www.ovzdušivysociny.cz nebo
  - 6.3. Začlenění okamžitých informací o znečištění ovzduší (smogové situace) do informačních a varovných systémů jižní Moravy a NÖ

- 7. Adaptační opatření (AV CR, VUTBr)

Charakteristika území

Ohroženost erozí

Problémová studie - Větrná eroze půdy v Jihomoravském kraji a návrh jejího řešení - mapová část
Potenciální ohroženost větrnou erozí podle ohroženosti orné půdy v k.ú.

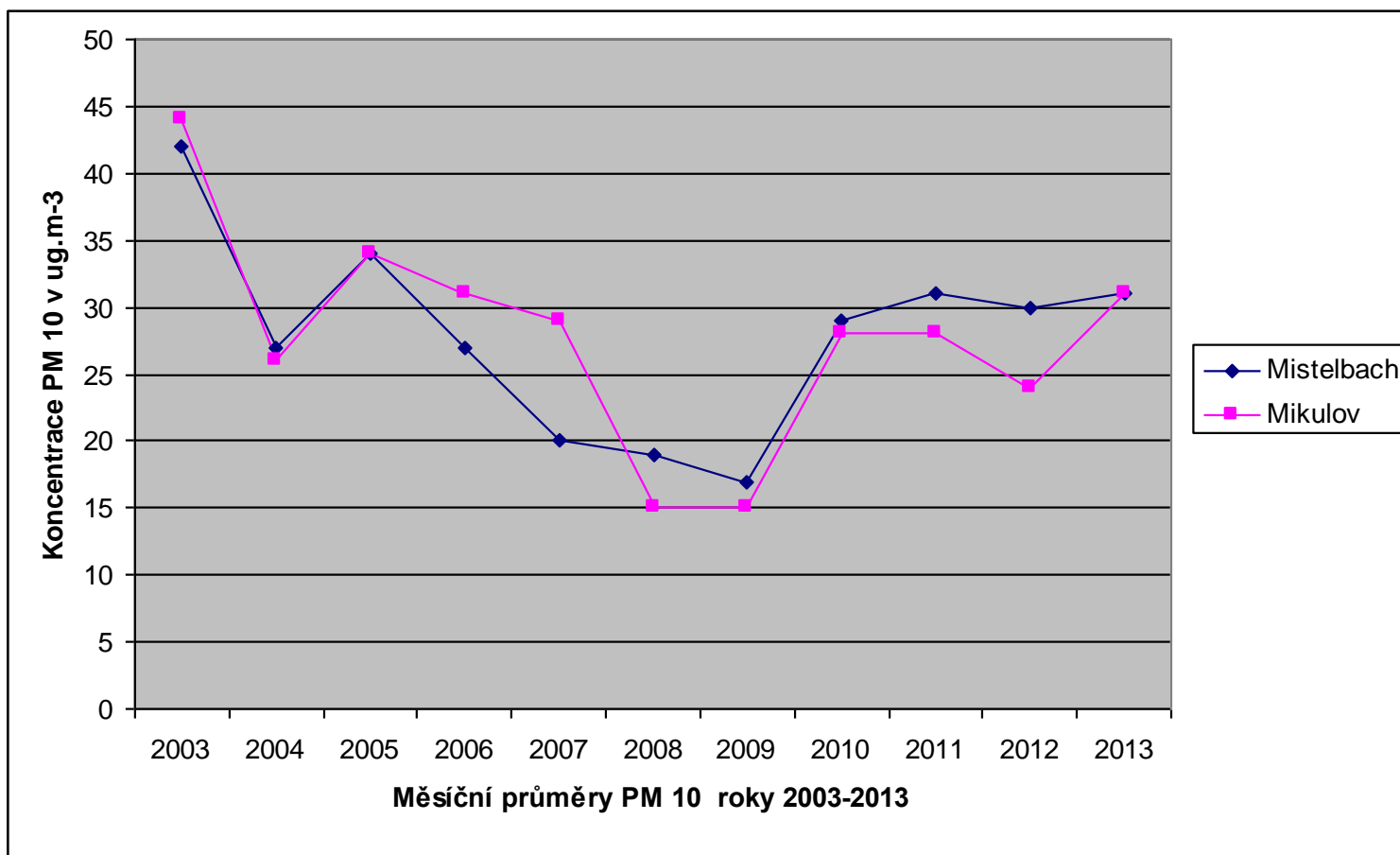

Charakteristika území

Porovnání dat

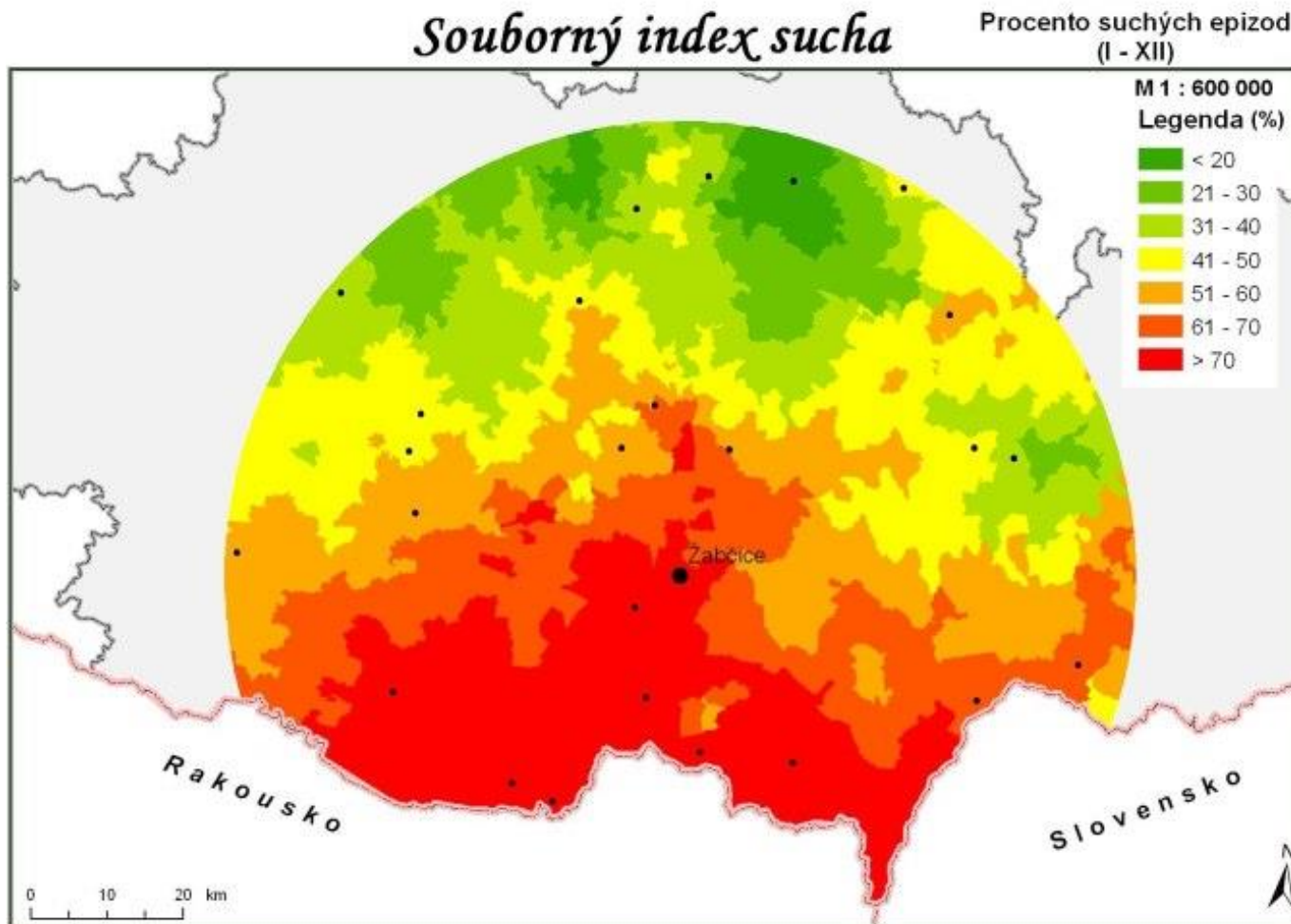
Srovnání naměřených koncentrací PM 10 na stanicích Mistelbach (NÖ) a Mikulov –Sedlec (j. Morava)

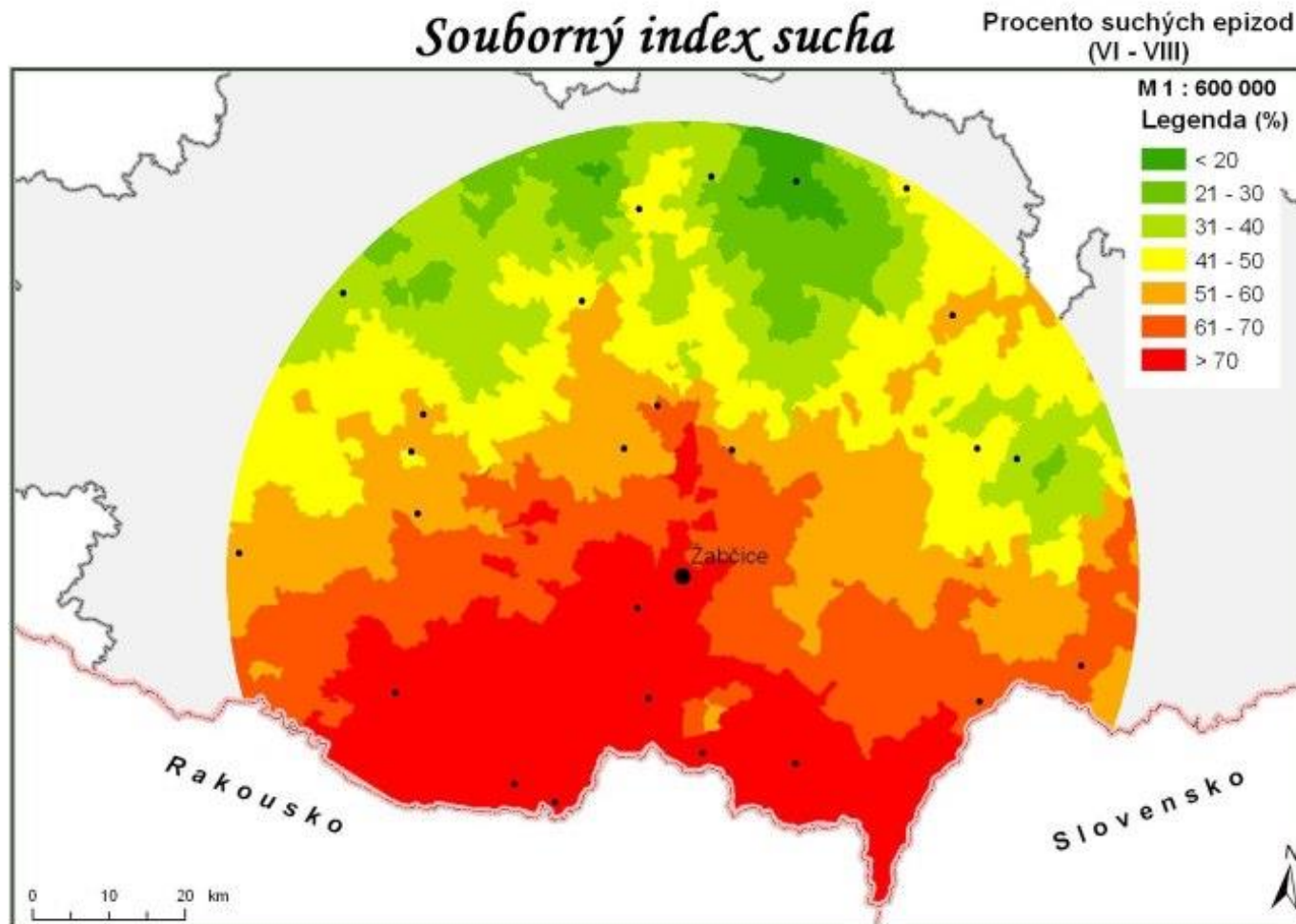
Index sucha

Procento měsíců s výskytem suché epizody na základě SIS (souborný indikátor sucha)
v období leden-prosinec během let 1961-2000v

Index sucha

Procento měsíců s výskytem suché epizody na základě SIS (souborný indikátor sucha)
v období leden-prosinec během let 1961-2000v

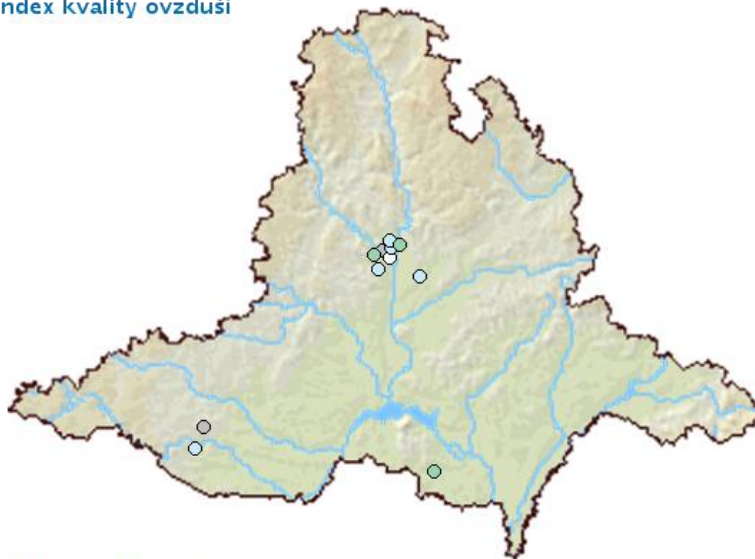

Rozložení stanic

Mapy měřících stanic AIM jižní Moravy a Vysočiny

Index kvality ovzduší

28.05.2014 06:00 - 07:00 SELČ

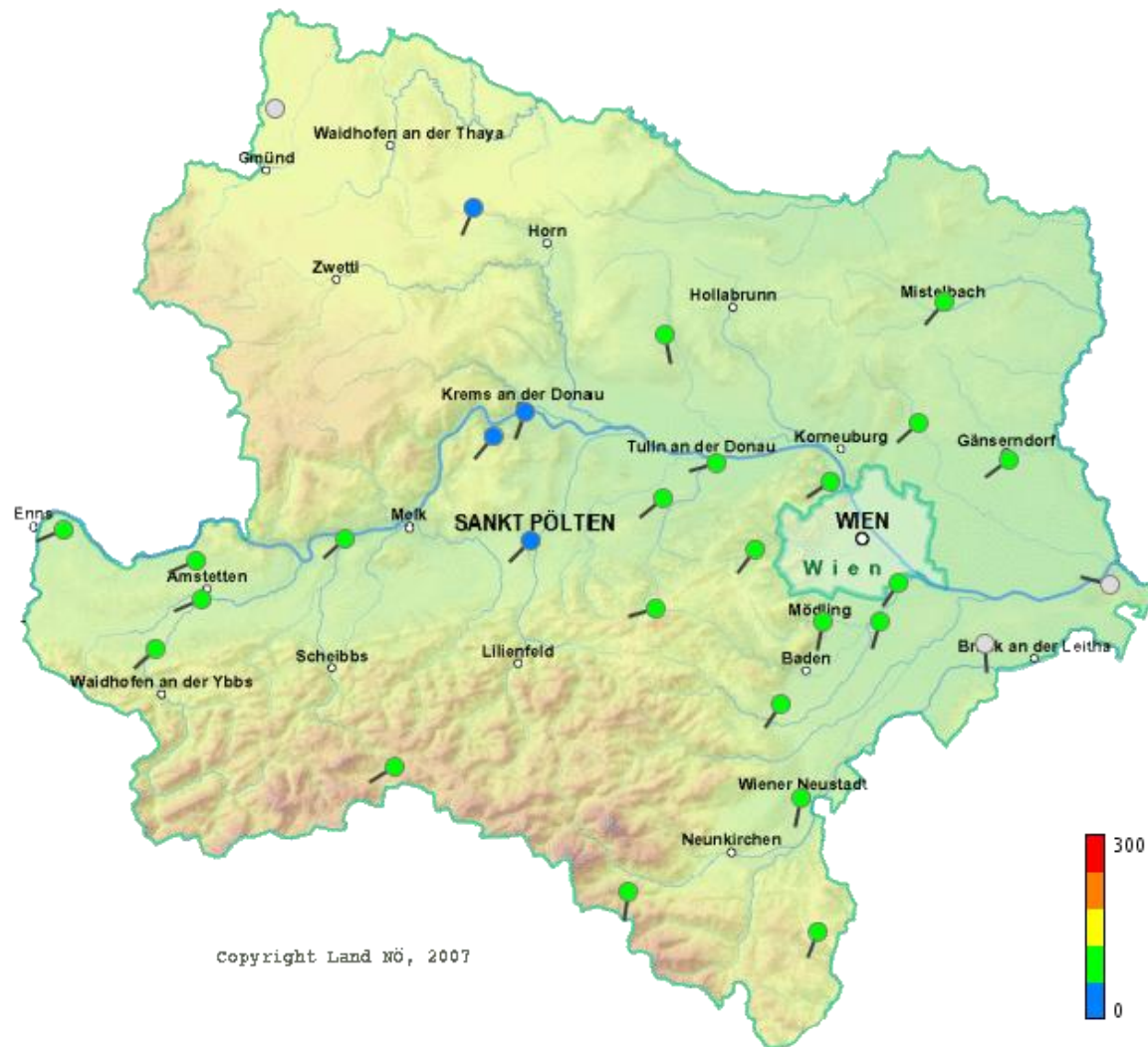
Index kvality ovzduší

28.05.2014 06:00 - 07:00 SELČ

Rozložení stanic

Mapa měřicích stanic AIM čistoty ovzduší na území NÖ

Copyright Land NÖ, 2007

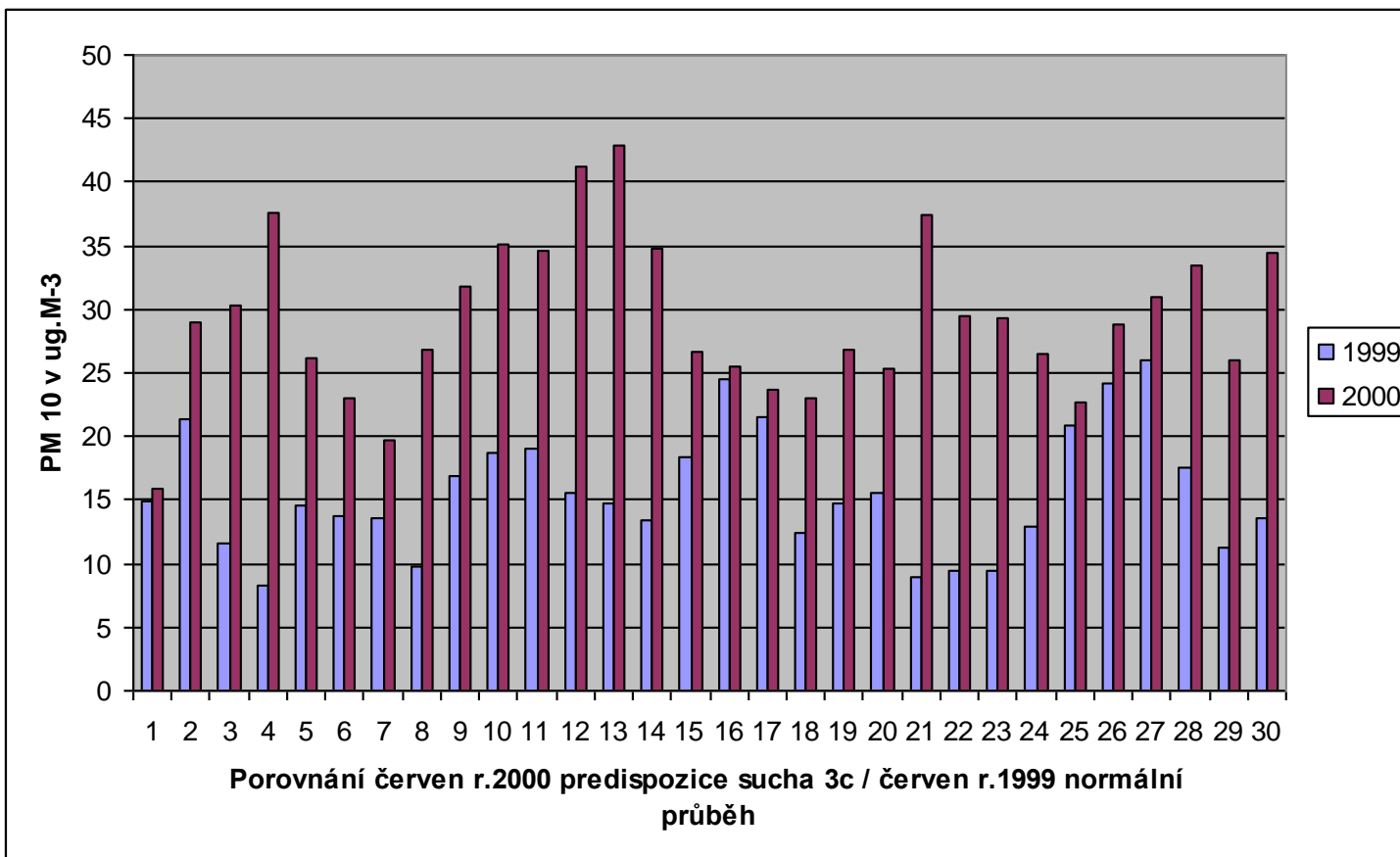
Porovnání měřicí techniky

Totožné přístrojové vybavení

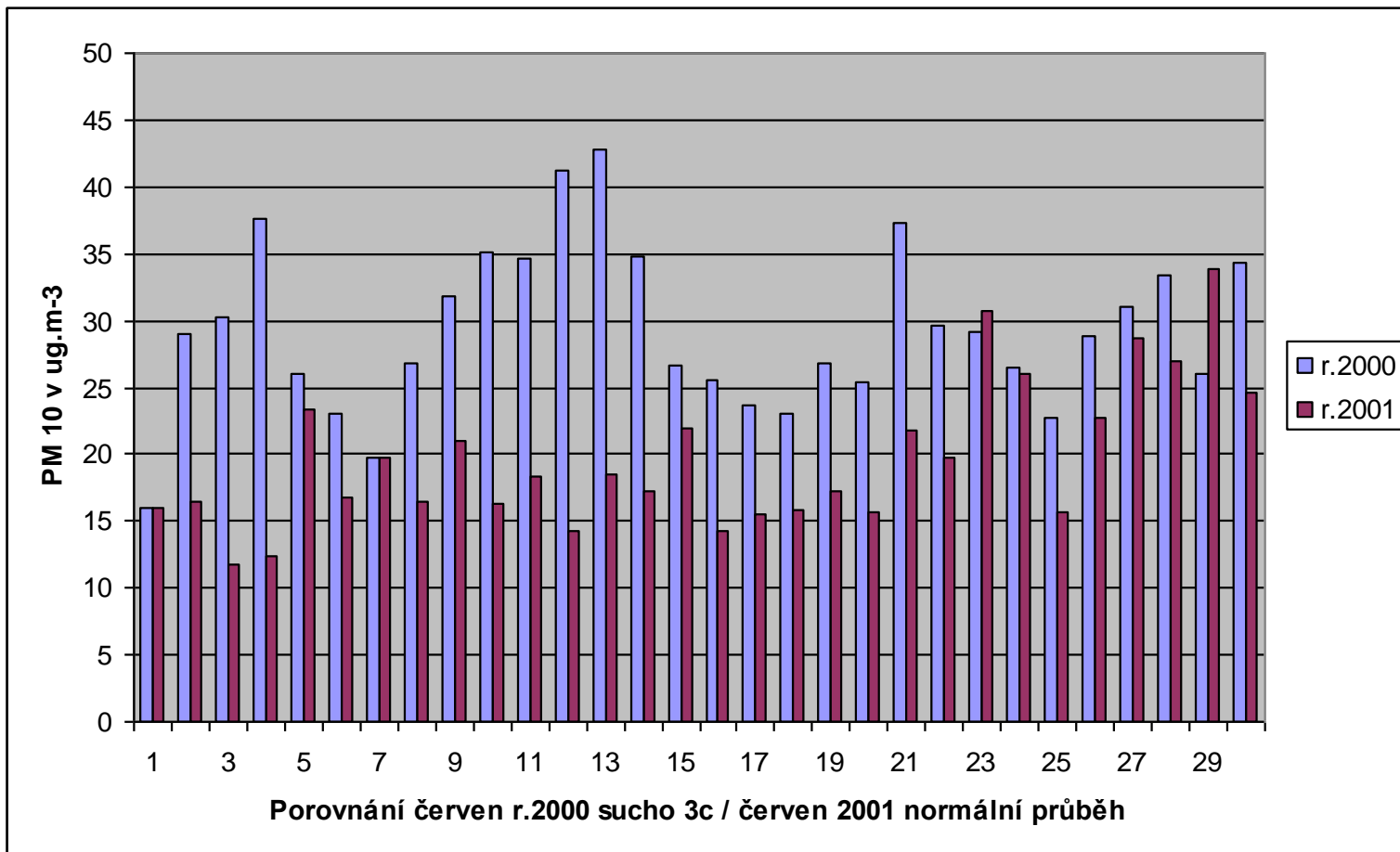

Zvýšení prašnosti vlivem sucha

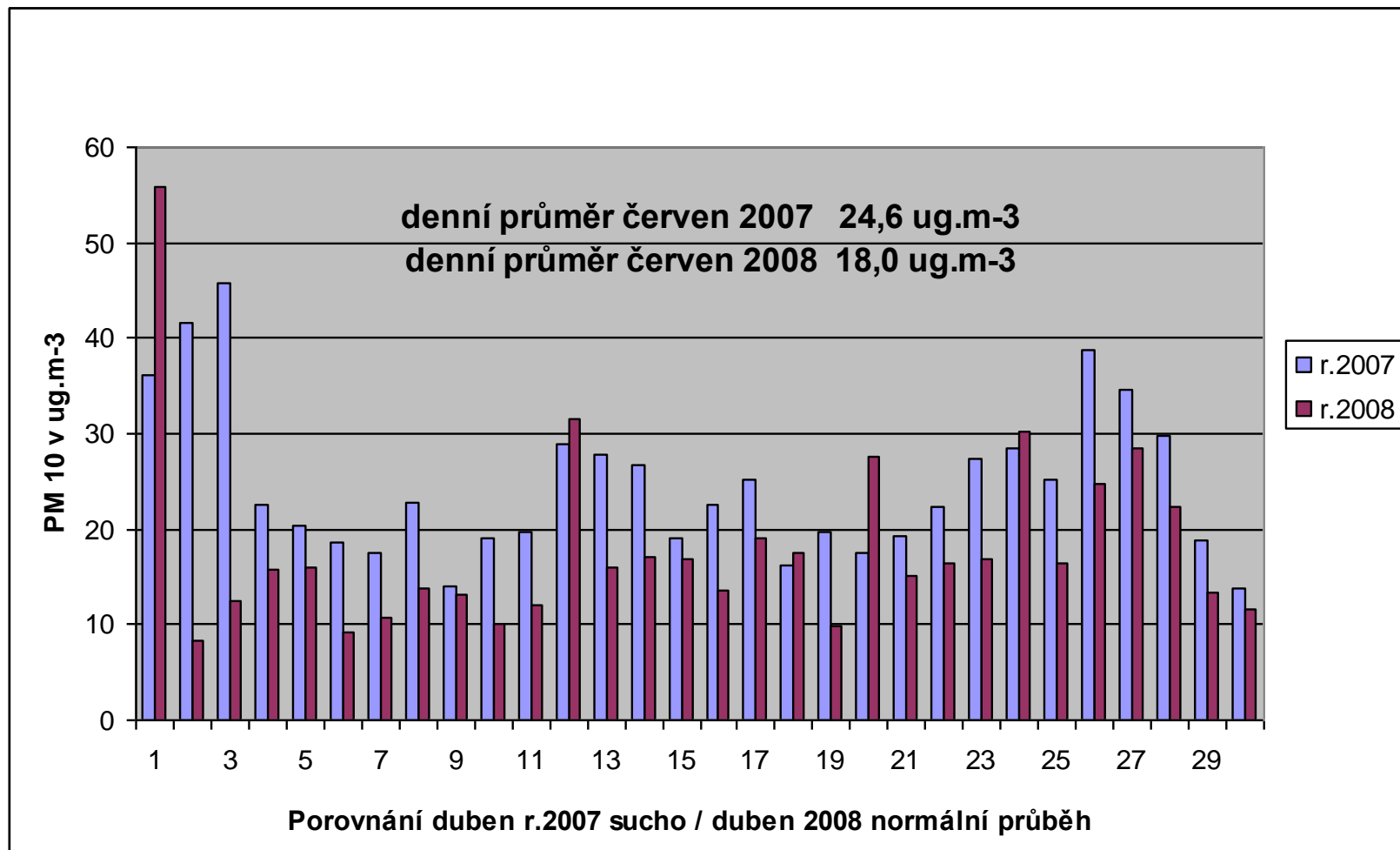

Červen 2000 byl na jižní Moravě srážkově podprůměrný (spadlo cca 30 % normálu srážek), teplotně nadprůměrný (odchyly od normálu +1,0/+2,7 st.C.). Sluneční svit byl nadprůměrný (140-160% normálu).

Zvýšení prašnosti vlivem sucha

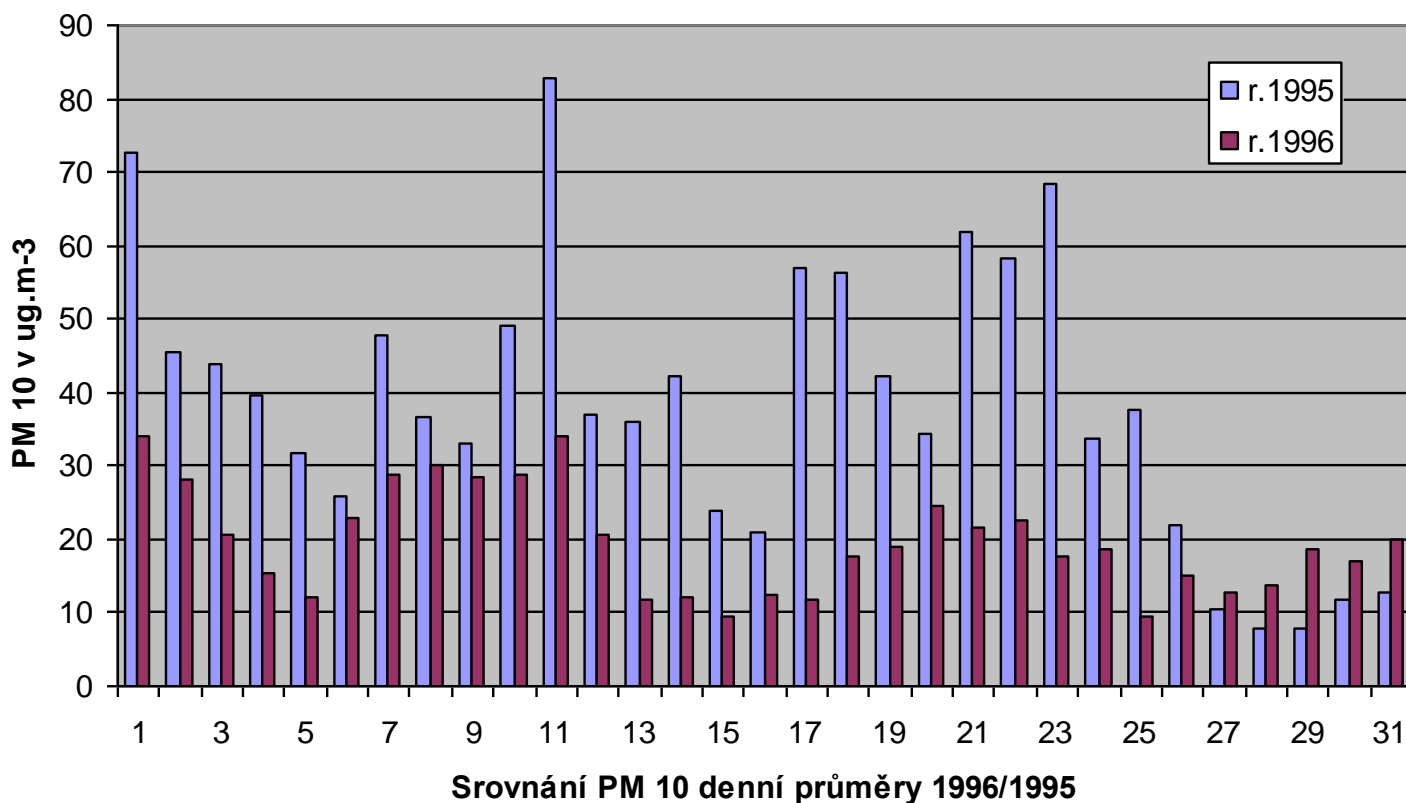
Zvýšení prašnosti vlivem sucha

Zvýšení prašnosti vlivem sucha

vliv sucha 1995 na zvýšenou prašnost stanice Mikulov-Sedlec

Vliv sucha na sekundární prašnost

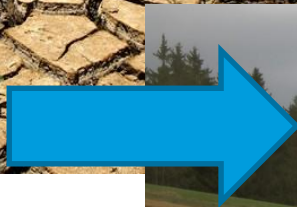
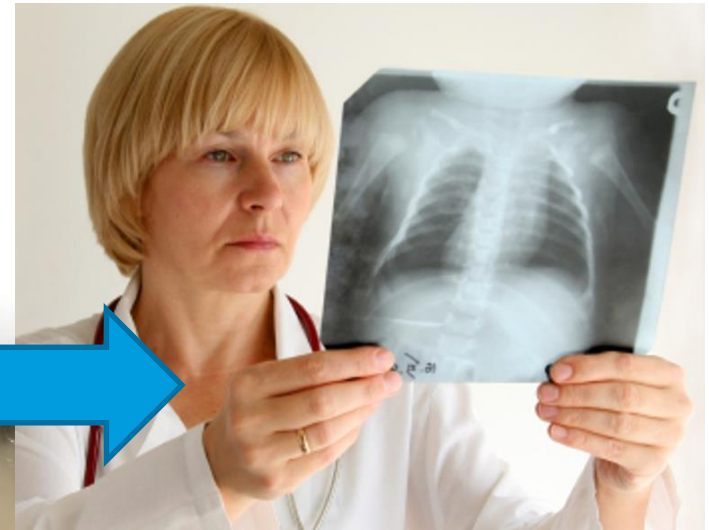
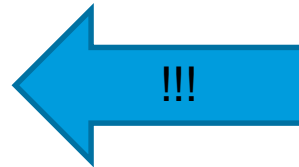

Poměrně nejvíce údajů existuje o odhadu podílu sekundární prašnosti z automobilové dopravy, v níž tento typ prašnosti může tvořit významnou část. Z rešerše odborných studií totiž vyplývá, že na celkových emisích PM₁₀ z dopravy se sekundární prašnost může podílet až z 80 – 90 % . Podíl dopravy na celkových koncentracích PM₁₀ v zájmové oblasti lze na základě údajů o dopravní zátěži odhadovat na úrovni cca 40 % celkových imisních koncentrací této frakce.

Z toho vyplývá, že podíl sekundární prašnosti ovlivněné dopravou lze předpokládat na úrovni nejméně 30 – 35 % imisí frakce PM₁₀.

Cíle projektu

Sucho – prašnost – zdravotní rizika

Děkuji za pozornost

